

Quarry, 2. února 1896.—Ct. red.: Abych chopil se péra, k tomu přimě la mne žertovná poznámka v časopise "Duch Času" o duchu skalním v Omaze, jakož i že tady jeden řád Č. S. P. 8. je tím jménem po'menován. Byl bych i tato poznámka nechal nepovšimnutou, kdyby to již nebyl třetí případ, no se nám řád Vzbuzení Skalního Duchu přetřásá. Prvně jeden pan cestovatel 'ednatel pravil, že jsme nevolili dost přiměřené jmé no při zakládání řádu, že si máme zvolit jméno důstojnější atd. Druhý pan cestovatel jednatel se vyslovil, právem či neprávem, že místo "Skalního Duchu" se vzhodil "Spiritus" atd. Musím to oném strán, které ten skalní duch tak straší, poněkud vysvětliti. Ovšem, nezasvěcenec bude těžko do poměrů Duchu Skalního zasvětili, neb by musel s námi, se skalními duchy bydlet a pak by se pranic nedivil, že jsme sobě zvolili při zakládání řádu čís. 134. Č.S.P.S. ono jméno Vzbuzení Skalního Du cha. Myslím, že dříve více než 20 roků ten skalní duch, neřku li, že spal. Když pak procitl z dřimoty čili ze spánku tak dlouholetého, tedy myslím, že byl přiměřen onen název, an všichni zakládající členové jsou až na malé výjimky duchové skalní, totiž v osobě skaláka. Ovšem mohli jsme si dát při zakládání jiné jméno, avšak "Vzbuzení Skalního Duchu," vzbuzení ducha bratrskosti, upřímnosti a obětavosti mezi bratry skaláky se nám zdálo nejpřiměřenější a proto jsme si ho zvolili a nebudeme ho měnit za jiný název, leda až by duch skalácké upřímnosti mezi námi vy hynul aneb my skaláci vymřeli. Pak bude li řád číslo 134 Č.S.P.S. nadále existovati můžou si zvoliti jiné jmé no. Pro nás nynější jest dostačitel n. Pročez kojím se pevnou nadějí, že na přístě si oni páni veliké poznámky ušetří. Znamenám se s veskerou úctou

Jeden skalní duch č. 134. □

Nová Praha, Minn., 30. led. '96. Ct. red.: Psal jsem minule pouze jen co jsem sledal a viděl na vlastní oči, a nic víc. Ale pan V. Kluzák praví, že píšu o něčem co jsem nevi děl. Ne pane Kluzák, to se dítv hodí na pp. agenty, že prodávají o čem nevědí. Ba stalo se již, že kou pili pozemek (totiž od agenta) a slo žili naň závdavek, ale chyba lávky, pozemek měl více pánů nežli jedno ho, tak že nemohl kupec obdržet do brý zápis, ovšem k jeho vlastní škodě, když byl zaplatil za výtah z kněh. Tot se rozumí, že agent za to nemů že (?)

Osadníci Berounští prý se brání proti mému dopisu. Bylo snad ude řeno na tu pravou stranu? Proto ta ozvěna! Berounští piší přece prav du, ale až na konci dopisu, že jsem snad ani v Berounu nebyl. Ovšem že ne, a také jsem o tamějších po zemkách nic nepsal, jenom o těch, které jsem viděl. Nelitoval bych zajisté těch pár dolarů výloh a jel se podívat na okolí Berouna, abych se přesvědčil osobně o tamější krajině, ale dopis p. A. Dobeše z Nebrasky, nyní v Pine City, mně dostačel, bych měl úsudek o tamější krajině. Kde se nalézá červený pšek, tam nemůže být o dobrotě ani řeči. Takhle se mi zdá, že se okolo Berouna práší, kdežto zde prý jen to šupí.

Srdečný pozdrav.

Václav Posel.

Prairie du Chien, Wis., 1. ún. 1896.—Ct. red.: V listě ze dne 29. ledna čel jsem ohlášku ve vašem čt. listu od firmy Wells, Richardson & Co., Burlington, Vt., která odporu čuje své barvy. Ze své zkušenosti odporučuji ct. čtenářstvu t. l., aby ty barvy zkoušeli ve vlastním prospě chu a podle předpisu je užívali, tím ušetří mnoho peněz, neb za barvu dá několik centů a udělá si práce za ko lik dolarů. Nepřiu dopis ten k vůli oné firmě, nýbrž z přesvědčení. A

pak chci též dáti výstrahu. Před časem z našeho městečka zmizel kra jan Frank Svatoš, temněm krejčí, a sice náhle a na zákeřný zpome nul, od kterých peníze vybral bančn ím způsobem, neb vše chtěl užít velmi levně, jen aby dostal peníze napřed. Těs se mnoho dílužil a tak pokračoval, že dnes by se mu špatně vedlo, kdyby se v našem městečku jen objevil, pročez dávám výstrahu kde se onen dareba objeví, by si před ním lidé dali pozor.

Tomáš Vávra.

Crete, Neb.—Ct. red.: Počasť máme krásné, ale velmi suché, tak že se obáváme sucha pro příští setř. Ovšem je ještě daleká doba do setř, a do toho času se vše může změnit. —Zdejší sbor Sokolek pořádal 31ho ledna koncert, který vzor nepohodi němu počasť byl hojně navštěven. Při koncertu účinkovala kapela p. F. Neděly. Program byl velmi zá bavný a končil solovým výstupem pod názvem "Tři ženichové", při němž účinkovali p. Karel Boháč, p. F. Neděla, J. Bert a slečna Mary Vávra. Po koncertu se rozprou dila v jiná taneční zábava, která po trvala až do 2 hodin do rána, až ka pela p. Neděly zahrála "Home sweet home". Pořádající výbor tvořily al. Emilie Aksumitova, Mary Herclova a Katie Shabatova a byla to nejkrá snější zábava, co Sokolky za svého třiletého trvání kdy pořadaly. Dou fám, že nebyla jejich poslední.

S úctou K. J.

Wilson, Kansas. Čtená redakce! Jest to již dlouhá doba co jsem se neodvážil psát do Vašeho listu. Ale nedivte se tomu, špatné zprávy ne rad ůtu, což teprve ještě je psát; a dobrého je u nás pomatu. Pak jak Vám známo, jsem v tom bídně se zrakem, tak že na dopisování si mu sím nechat chuť zajít. Je to ovšem trpké, neb vřte jak jsem náruživý čtenář a i na dopisování jsem si po trpěl; takové je těžko odstavit, ale jaká pomoc. Kéž by mi aspoň tolik zraku zbylo, abych trefil rukou do rukávu. Máme krásnou zimu, — či vlastně žádnou zimu: bez větru, bez sněhu, bez ledu a bylo i bez bláta až do věrejška. V noci na věrejšek a na dnešek opět krásně přešlo, zvol na a tiše, tak že se všechna voda vsák la do země. Ozimka je dosud zachovalá a touto vlahou je vzbuzena do brá naděje na hojnou úrodu. Však již je ale svrchovaný čas, sic by na stalo z Kansasu stěhování. — Právě dostaven byl nový most přes řeku proti Wilsonu, na místě kde povodeň vzala starý dne 4. července m. r. Nový jest nákladnější, neboť bude stát asi \$5,000. Doufám, že ho bu deme mít letos mnoho zapotřeby k odvážení úrody do trhu. Co se teď vozí, — ty vajčka, — ty by se snad převezly přes řeku i bez mostu. Na še mladší pokolení má zde založený spolek sokolský a pilně cvičí. Také již pořádali jednou divadelní před stavení, "Tatínkovy juhty" a od té doby zas maskární ples, obě s dosti dobrým výsledkem vzhledem k těm bídným časům. Jen at se hoši tuž. Nový velebný pán nechává svatová clavský kostel ohradit novým plotem s kamennými sloupy. Katolická obec zde dobře pokračuje. Češi se zde vyznamenali nad jiné rozvodem man želů; v krátkém čase as během jed noho roků tři rozvody byly povole ny soudem a ve všech případech ženy byly žalobnice. Několik jiných párků se rozvedli sami; buď muži uprehli, aneb jsou vyhnáni a ještě několik českých Amazonek má prý na své muže zkřesáno a připravují jim horké lázně každodenně, ale nejdou k duhu ani pacientům ani ošetřovatelkám. Měly by ty dobré ženy v té Besídce Hospodáře vzít také to na přetřes se stránky zdravo vědecké. Co všechno žena dove de učinit pro zavedení a udržení domá cích manželského stětí, to je zapo

třeba každé věděti a pilně konati. Pak by bylo málo rozvodů. Ale co pomůže Besídka takovým, které do ni nejdou? Jest mnoho žen, že si nenávidí časopisy a knihy. Nemají ce ládnou lásku ku štět, ládnou touhu po věděti a vzdělání, jsou ne přístupnými k pokroku a polepění. Ubost, nešťastní tvorové, myslí si, že jsou na světě jenom pro tu dřinu, dřinu. Dřinou přemohou své stly, pak se stanou obětí neduhu a nervo snosti. Takové ženy udržet v sladké náladě jest uměním všech umění. O tom nechtě ženy nás poučí v Besídce Domácel. Nebojte se té palčiv é otázky se dotknout. Zdraví a domáci blaženost, to kienoty jsou nejdražitími. S přátelským pozdra vem, Váš,

F. J. Švehla.

Crete, Neb. Čtená red. P. Z.: Dopřejte, prosím, ještě trochu mí sta odpovědi mé p. Vojtšákovi z Tábora, Wis. — Pane Vojtšák! Nechoť Vám vyvracet vaše roz umování. Vaše vlastní důvody poráží Vás tak, že by bylo zbyteč ná, abych já tak činil. Je mi Vás, věřte, až líto, že po dvou nob třech nedělech posíláte odpověď, která ukazuje, jak žalostně jste pobřženi v nevědomost u věcí, na které nám chcete "posvětit". Když jsem Vám toto v odpověď napsati chtěl, mou drost mi radila, tak neiniti, ano je směšné, porážeti dále člověka, který poráží samého sebe. Srdec mi ale radilo, Vám odpověděti, po něvadž jste Čech, jeden z národa, který přes půl druhého století lkal pod jhem římských Jezuitů, těch nejvšestších nepřátel pravého kře stanství, těch uchvatitelů křtu ku světskému panství, kteří o všesky známky pravého křestanství národ olupovali, slovo Kristovo mu brali a páliili, aby národ křestanství Kri stovo neznal, aby tak jen se držel toho, co oni národu dali, aby tak udrželi národ v nevědomosti toho, co je křestanství, jak je Kristus zalo žil, tak že národ až podnes je v nevědomosti, co křestanství Kri stovo je.

Je úžasno, jak nevědomí jsou toho i ti, kteří chtějí být národa vůdcové. Člověk nepotřebuje, než jen vzít "Národní Listy" do ruky a v krátkce pozná, jaká čtrá nezná most Krista zeje ze všeho, co týká se křestanství. Napadati klerikály a kněze není ještě důkaz, že člo věk to činit má co lepšího pro národ, než mají ti kněží. A vše to slepé matení pojmu o křestan ství děje se jménem "osvěty". Po něvadž takovými jsou časopisy čes ké, od českoamerických se nedá ovšem jiného očekávat, a od těch Vy jste, p. Vojtšák, vychován. Vy jste nikdy křestanství z původního zdroje nepoznal, jste jeden z těch milionů Čechů, kteří nepřátely Kristova učení olupeni o ně byli a proto pšete teď o křestanství jen jak je vidíte na těch pochopech, ale křestanství tím neškodíte, jen samému sobě.

V takovém stavu Vás vida, od povídám Vám, ne že to radí mou drost, ale srdce, a moji souvěrci mi odpustí, zdám-li se směšným, že Vám odpovídám. Rozumování vaše nebudu vyvracet, to poráží samo sebe. Ku př. jen, když pšete: Jestliže prý křest neuvrhil lid pod knězovládu, v porobu duševní svobo du mu jistě nepřinesl. Kam přivedl český národ? atd. — Tím chcete potupit křest, ale ani slův kem jste se nepokusil dokázat, že to učinil. Sám jste chtěl důkazy, na faktech založené a zde slepě ně co tvrdíte bez nejmenšího důkazu. Aneb jinde ku př. tvrdíte v šalo mounské moudrosti: Vlájka Spoj. Států zabezpečuje svobodu každé mu svému občanu a občánem stane se teprve, když je plnoletým, atd. A pak se ptáte: Dělá se to se křtem tak? —

Tím chcete porazit křest dítěk, a zatím porážte svůj argument. Pane Vojtšák! Když nekryje vláj ka Spojených Států žádného až jest plnoletým, jaká pak vlájka kryje ty milony neploleté mládeže zde?

Zdáliž člověk není rozeným obča nem Spoj. Států, když otec jeho jtm byl? Ano, a za občana je po vařován, dokud se neprotiví té vlájce; tak kdo se narodí z kře stanských rodičů, je křyt křtem, dokud se mu neprotiví sám. Ptáte se též naivně, jestli křest koho chrání (snad před cizím násilím) jako to činí vlájka Spoj. Obel? — Křest jest odznak, jako vlájka jest odznak; ale vlájka je odznak svět ské moci, proto mečem chrání to ho, kdo pod ni náleží, kdežto křest jest odznakem utrpení Kristova, a pokud toto chrání, jsou ohráněni. Ale to nechránilo nikdy křestany před pronásledováním. Naopak, tekly potoky krve těch, kteří byli pokřtění, dokud se to již i poha ním nezhusilo, ji prolévat. Křest nechránil následovníky Kristovy proti násilí, spíše je vystavoval. Ale to se netýče Vás, p. Vojtšák. Vy jistě tak trpěti nebudete, tak trpěti jen ti, kteří se k němu slo vili a obyčejně se mohli spasit slo vlčkem, že se sřkají Krista, ale oni raději trpěli. To Vy byste byl jinát chlápěk, je-li pravda? No, dopřejte to Kristu i křest'anům, když chtějí trpět dobrovolně. Každé nedávno zavražděný Armén mohl se spasiti slůvkem: "Allah, a Mo hamed jeho prorok", ale raději ze mřeli všichni.

To je celá naše zvěst: pověřivši hledají zákrakó, "svobodomyslní" hledají rozumových důvodů— mou drostí a my: kážeme Krista toho ukřižovaného, jenž jest jedním urážkou a druhým — bláznovstvím. Lidé dobývají svět mečem a silou, Kristus svým utrpením, což jest světu bláznovstvím — ale to blá znovství boží je silnější, než lidská chytrost, aspoň nám bláznům kře st'anům se tak jeví.

Dále Vám nebudu vyvracet, to rozumování dopřejí Vám, jen Vás ještě poněkud opravím ve vaší in formaci. Zdá se Vám plané, že by Čína a Turecko záhy mohly brát obrat k pravému křest'anství; pravite, že v Číně pracují misionáři již po tři století bez výsledků. Ano, jezovité tam již takovou as dobu pracují, ale bez velkých výsledků proto, že jejich misijní práce jest učiti lid znáti římské obřady a výko ny a poslušnost kněžím, ale písmo křest'anské, bibli, lidem nedali. Jak by tam rozšiřovali to, co v zemích evropských páliili: proto u vzdělané ho národa jako jsou Číňané, málo dokázali.

První protestantský misionář Morrison začal pracovati v Číně r. 1807 a teprve r. 1821 vydána byla první bible v čínském jednom jazy ku. Ale v Číně je několik jazyků a teprve as před rokem dohotoven byl rodilým litevským Ru-em překlad bible do klasického nářečí čínského, do nářečí mandarinského; proto prá ce misijní v Číně je teprv před námi.

Co se tkne Turecka, to nejvíce po razilo samo sebe v nedávných ukru tostech; ty prospějí šíření se kře stanství lépe, než kdyby Arméni zvíťezili, avšak to pro vás není záživné. Před krmskou válkou ne byla vedena missie v Turecku pro ukruťenství Turků a domácí cfrkve nemohly zrřstati pro to samé ukru tenství; nemohly zakládati vzdělávací ústavy, poněvadž nebyly ničím před Turky jisty. Ústavy a kláštery některé obstály pro svou chudobu a skromnost. Obrátili se ale některý Mohamedán ku křest'anství, záhy ta jemně zmizel a i křest'ané proto měli háře. Proto se nemusíme diviti, že křest'anství se málo rozšifovalo v Turecku. Až teprv po krmské válce začala se tam vésti protestant ská missie a to ještě spíše jen ku vzdělání domácích křest'anů a k lepší známosti zásad křest'anských, poně vadž tamější křest'ané byli schudlí ve věcech nejpotebnějších. Armé nané neměli ani bible ve svém modernějším mateřském jazyku a proto jak mohli rozšiřovat křest'an ství mezi surovými Turky, když jej

sami neznali? Následkem toho ani jich mravy nebyly vždy křest'anské. Proto slušelo započítati missii zdoko nalením právě domácí víry. Biblická společnost začala tisknouti bibli ve všech hlavních nářečích a řečech užívajících v Turecku a nyní se jich tam posílá ročně na sta a tisíce. Mo hamedán, i dnes na víru křest'anskou obrácený, obyčejně tajně zmizí. Ale missie počíná nésti ovoce. Spisy křest'anské v moderní mluvě pro lid psané, jsou čteny vše a vše; mnozí Turci jdou na vyšší učení do zemí, kde pšuje náboženství humanitějš než jejich a moct, tak svaní Mlado turci, jsou pro mnohé opravy ve správe země. Proto máme dobré naděje i na obrácení Turků.

Nyní ještě slovo o těch národech osvicených. P. Vojtšák chce, abych mu ukázal, jaké pokroky děláme me zi nimi. Těmi národy snad myslí národy evropské a Spojené Státy sev.americké. Tu víru napřed kon statuji, že kdyby nebylo křest'anství, národové tyto byly by dosud asi na tom samém stupni, jako Čína a Tu recko. Co se pak týče našich nadějí novodobých, tu Vám p. Vojtšák jen napřáí, co psaly "Pizeňské Listy" (svobodomyslné) nedávno: "I u nás (t. j. v Čechách) neubráníme se mo dernímu proudu náboženskému; i u nás, jako dnes již v celé téměř Evro pě, otázky víry a otázky mravnosti derou se kvapně ku předu. Dnes je již překonáno heslo, že se nemá hý bat otázkami náboženskými, aby z toho nepovstalo jitiření, naopak vzdě lauci všude se kloní k náhledu, že ani věda ani umění nedostačují lid ské společnosti, a že je nutno, nemá li se ze života veřejného státi rejdi ště prudkých zájmů osobních, přivě stí opět k platnosti vysoké otázky náboženské". Potud "Pizeňské Li sty". To Vám postačt z Evropy, p. Vojtšáku. A tady? Tady máme lepší naděje než tam. Pakl "osvěta" znamená vzdělanost, my křest'ané jsme tu napřed před jinými, totiž před nekřest'aný. Velká většina učitelů a učitelek na veřejných ško lách jsou křest'any u vyznání. Většina pravidelných kolejí a vyšších učelíst v této zemi jest pod vedením kře st'anských předsedů a ne-li většina tedy as polovička z nich jsou sami kazatele; ku příkladu kolejí v Cleve landu má předsedu kazatele, univer sita v Iowa City, Iowa, má v čele ka zatele; ba mnohé státní university jsou vedeny za předsednictví kazate lů.

Universita státu Minnesota má svého Northropa, jenž není sice svě cený kazatel, ale je křest'an vyznáním a často káže; tři po sobě jdoucí kan celéři university státu Nebrasky byli křest'ané; dva z nich kazatelé, totiž Cantfield a přítomný McLean. Dr. Bessie od téže university jest jednou z nejpřednějších autorit v obora botanickém v zemi a často přednáší a dokazuje souhlas přírody s bibli ckým podáním o stvoření.

Tak na školách, které z ústavů veřejných sáhají nehloub do národní ho života, zde má velké slovo křest'an ství. Politika je pro něj moc po vrchní. V říjnu řečil přítomný kan celář university st. Neb. McLean, vjezdu našich kazatelů a mezi jiným pravil: "Kdyby se kdo tázal, moji spoludělnici na veliké roli, proč kře st'ané a kazatelé naplňují tak mnohá křesla profesorská a předaednická na státních ústavech v této zemi, shodli byste se se mnou v odpovědi, že to vyplývá z té veliké důvěry, kterou veřejnost má v učení Kri stovo a že spíše svěří vychování své mládeže lidem vyznávajícím zásady Ježíše než jiným, a že to dokazuje, že následovníci Ježíše Krista dostojí vysokým povinnostem na sebe vlo že ným spíše než jsou jiní s to, poněvadž, dle mého náhledu, není nic jiného, co může tak zjemnit a zušlechtit ducha lidského, jako to oddání se Kristu. A proto, bratři, buďte dobré